Monmouthshire Select Committee Minutes

Meeting of Pwyllgor Perfformiad a Throsolwg held at The Council Chamber, County Hall, Rhadyr, Usk, NP15 1GA with remote attendance on Dydd Mawrth, 16eg Gorffennaf, 2024 at 10.00 am

Councillors Present	**Officers in Attendance**
County Councillor (Chairman) County Councillor (Vice Chairman) County Councillors: Jill Bond, Rachel Buckler, Meirion Howells, Alistair Neill, Paul Pavia, Peter Strong and Ben Callard	Hazel Ilett, Rheolwyr Craffu Robert McGowan, Swyddog Polisi a Chraffu Peter Davies, Prif Swyddog, Adnoddau Frances O'Brien, Prif Swyddog, Cymunedau a Lle Will Mclean, Prif Swyddog Plant a Phobl Ifanc Richard Jones, Rheolwr Perfformiad a Dirnadaeth Data Jonathan Davies, Rheolwr Cyllid Cyfrifeg Canolog Ian Saunders, Prif Swyddog Gweithredu, BywydMynwy Hannah Carter, Dadansoddwr Perfformiad Stacey Jones, Uwch Gyfrifydd Dave Loder, Rheolwr Cyllid Nikki Wellington, Rheolwr Cyllid

APOLOGIES: Councillors John Crook, Catherine Fookes and Ann Webb

1. **Datganiadau o Fuddiant**

   Dim.

2. **Fforwm Agored i'r Cyhoedd**

   Dim.

3. **Hunan-asesiad**

   Cyflwynodd Richard Jones a Hannah Carter yr adroddiad ac ateb cwestiynau aelodau gyda Peter Davies a Will Mclean..

   Pwyntiau allweddol gan Aelodau:

   - Gofynnodd Aelodau am fwy o fanylion ar y strategaethau penodol a weithredir i fynd i'r afael â phwysau ariannol a sut y bydd y strategaeth ariannol tymor canolig yn sicrhau sefydlogrwydd ariannol hirdymor heb or-ddibyniaeth ar gronfeydd wrth gefn.
   - Gofynnodd Aelodau sut mae'r cyngor yn bwriadu cyflawni ei dargedau sero net, a pha gamau a gymerir i sicrhau y buddsoddiad cyhoeddus angenrheidiol i gefnogi'r cynlluniau amgylcheddol.
   - Gofynnwyd i swyddogion pa fesurau a gaiff eu rhoi ar waith i wella presenoldeb mewn ysgolion a chefnogi dysgwyr bregus a sut mae'r cyngor yn mynd i'r afael ag anghenion ymadawyr gofal i atal digartrefedd.

- Yng nghyswllt newidiadau a wnaed, holodd Aelodau os oes gymaint o ymgynghori ag sydd modd gyda defnyddwyr a rhanddeiliaid er mwyn mabwysiadu'r newidiadau a gweithredu syniadau newydd yn y ffordd orau.
- Gofynnwyd am fanylion pellach am y gostyngiad mewn defnydd trenau.
- Gofynnwyd am fwy o wybodaeth ar y cynnydd yn nifer yr achosion o drais a gwaharddiadau ysgol. Gofynnodd y Pwyllgor am gadarnhad fod y cyngor yn gwneud popeth posibl i sicrhau fod ysgolion yn cofnodi digwyddiadau o ymosodiad rhywiol yn gywir ac yn datblygu strategaethau i'w trin.
- Gofynnodd Aelodau am wybodaeth bellach am i'r cyngor fod â'r gwariant refeniw gros isaf y pen yng Nghymru yn 22/23.
- Nodwyd y byddai'n ddefnyddiol cael data cymharu pellach wrth fynd i'r afael ag anghydraddoldeb heblaw incwm e.e. anghydraddoldeb oedran.
- Cafodd staff ac aelodau eu hannog i gwblhau'r hyfforddiant Llythrennedd Carbon.
- Gofynnwyd am eglurhad am rai o graffiau'r adroddiad a nodwyd y byddai data ar deithiau bws a theithio llesol eraill yn ddefnyddiol yn ogystal â cheir a rheilffyrdd.
- Gofynnodd Aelodau os oes gan adroddiadau gan reoleiddwyr, tebyg i adroddiad Arolygiaeth Gofal Cymru, ddylanwad ar y sgorau cyffredinol a roddwyd ac os yr ystyriwyd gweithio gyda swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol.
- Nododd y Cadeirydd fod adnabod meysydd sydd angen eu gwella, a'r datrysiadau sydd eu hangen, yn hybu hygrededd hunanasesiad ac y gellid cynnwys hwn mewn adroddiadau gwasanaeth.
- Holodd Aelodau pa mor aml ac i ba raddau y defnyddir gwybodaeth perfformiad yn ein gwasanaethau i hybu gwella perfformiad.
- Yng nghyswllt trawsnewid gwasanaethau i ateb heriau'r gyllideb, dywedodd y pwyllgor ei bod yn anodd dod o hyd i dystiolaeth o adolygiad perfformiad neu asesiad o drawsnewidiadau a wnaed dros y flwyddyn ddiwethaf, a gofynnwyd pam, gan nodi pwysigrwydd cadw golwg agos ar unrhyw newidiadau sylweddol.

Ymatebodd y Swyddogion oedd yn bresennol i'r holl gwestiynau a godwyd a roedd y Pwyllgor yn fodlon gyda'r ymatebion a gafwyd.

Crynodeb y Cadeirydd:

Croesawodd y Cadeirydd yr adroddiad a diolchodd i'r swyddogion am y manylion ac am fod wedi cynnwys cymariaethau Cymru-gyfan, er y nododd y gellid gwneud mwy eto yn y cyswllt hwnnw er mwyn rhoi darlun llawnach o berfformiad. Roedd hefyd yn falch y cafodd mwy o adborth defnyddwyr gwasanaeth, fel y gofynnwyd amdano yn flaeorol. Cynigiwyd yr adroddiad.

<u>CAMAU GWEITHREDU:</u>

Awgrymodd Aelodau wneud newidiadau i gamgymeriadau tebyg i dargedau sydd ar goll a phethau eraill a adawyd allan. Anfonir rhestr o'r rhain at swyddogion yn ogystal â newid byrfoddau i Saesneg fwy ffurfiol.

Y prif feysydd ar gyfer craffu pellach a ddynodwyd gan aelodau oedd sefydlogrwydd ariannol hirdymor, digartrefedd ac ymadawyr gofal, sefydlogrwydd amgylcheddol a monitro newid a thrawsnewid yng ngwasanaethau cyngor. Nodwyd fod y cyntaf mewn llaw gydag eitemau eisoes ar raglen waith y pwyllgor a chaiff yr ail sylw gan y Pwyllgor Pobl ar 17 Gorffennaf. Mae/Caiff y trydydd maes sylw gan y Pwyllgor Lle, a bydd swyddogion craffu yn symud ymlaen â'r pedwerydd maes.

4. <u>ADRODDIAD DIWEDDARIAD ARIANNOL 2023/24 a 2024/25</u>

Cyflwynwyd yr adroddiad gan yr Aelod Cabinet Ben Callard ac atebodd gwestiynau aelodau gyda Peter Davies, Jonathan Davies a Will Mclean.

Pwyntiau allweddol gan Aelodau:

- Gofynnodd aelodau pa fesurau penodol sy'n cael eu hystyried i fynd i'r afael â'r risgiau ariannol parhaus mewn gwahanol feysydd tebyg i Ofal Cymdeithasol Oedolion a pha gamau a gymerir i sicrhau y caiff gorwariant ei drin yn brydlon.
- Gofynnwyd cwestiynau pa fesurau sy'n cael eu cymryd ar hyn o bryd i wella effeithiolrwydd a gostwg gorwariant mewn meysydd allweddol, ac os yw cynlluniau wrth gefn yn cael eu datblygu i drin costau annisgwyl.
- Holodd aelodau os yr ymgysylltir â staff a defnyddwyr gwasanaeth i ddynodi arbedion posibl, ac os oes cynlluniau yn eu lle i ailddyrannu gwasanaethau o feysydd lle mae tanwariant i rai lle mae gorwariant.
- Gofynnodd aelodau os yw swyddi gwag yn rhoi pwysau ar y staff presennol, ac os oes problemau o'r herwydd gyda llesiant neu gyda chadw staff. Ymhellach, gofynnwyd os cafodd swyddi gwag effaith ar ddarparu gwasanaethau i breswylwyr.
- Gofynnwyd am fanylion pellach am reoli tasgau mewn gwasanaethau a'r lle gorau i ffitio adnoddau.
- Yng nghyswllt prinder staff, gofynnwyd os oes unrhyw feysydd gwasanaeth yn cyrraedd pwynt critigol yn eu gallu i ddarparu gwasanaethau rheng flaen.
- Holodd Aelodau hefyd am y disgwyliad presennol ar Iechyd a Gofal Cymdeithasol, gyda 70% o'i dargedau arbedion wedi eu cyrraedd ac os oes angen mwy o ailddylunio gwasanaeth. Mynegodd aelodau bryder am i ba raddau y caiff y gorwariant mewn gofal cymdeithasol ei drin.
- Gofynnodd y Pwyllgor os gallai gael diweddariad ar sefyllfa'r 13 ysgol sydd mewn diffyg, lleoedd gwag ac os yw cwmnïau sy'n gwneud gwaith cynnal a chadw yn cael eu monitro i sicrhau gwerth am arian.
- Gofynnwyd cwestiynau os yw partneriaid iechyd yn cyflawni eu cyfrifoldebau yn effeithlon yn nhermau gofal iechyd parhaus a beth fwy y gellid ei wneud i sicrhau fod uchelgais a gaiff ei rannu ar gyfer y gwasanaethau a ddarparant.
- Gofynnwyd os yw costau gofal yn dal i fod yn uchel oherwydd oedi mewn talu neu achosion gwirioneddol o galedi, a pha fesurau gaiff eu rhoi ar waith i gynyddu y nifer sy'n defnyddio atyniadau tebyg i Theatr y Borough.
- Gofynnodd aelodau os oedd diweddariad ar unedau a osodir ym Mharc Hamdden Casnewydd a Castle Gate.
- Gofynnodd aelodau i ba raddau yr ydym yn ddibynnol ar grantiau tymor byr a lefel ansicrwydd sy'n gysylltiedig â nhw.
- Gofynnwyd am eglurder am lefel y newid sylweddol sydd ei angen, fel yr adroddwyd yn y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig a beth gaiff ei wneud i ddod â chostau dan reolaeth.
- Gofynnodd aelodau sut mae'r tanwariant mewn cynlluniau strategol yn gwrthbwyso'r gorwariant o £4m.
- Mynegwyd pryder y bydd y rhan fwyaf (£12.2m) o'r diffyg a ragwelir yng nghyfnod 24-29 yn digwydd y flwyddyn nesaf.
- Gofynnwyd am fwy o fanylion am y rhesymau am lithro mewn prosiectau seilwaith allweddol.

Roedd y Pwyllgor yn fodlon gyda'r ymatebion a roddwyd gan yr Aelod Cabinet a'r swyddogion oedd yn bresennol.

Crynodeb y Cadeirydd:

Diolchodd y Cadeirydd i'r Aelod Cabinet a'r swyddogion am yr adroddiad. Mae'r pwyllgor yn cydnabod yr heriau sy'n wynebu'r cyngor ac yn deall na fydd datrysiad ar unwaith. Cynigiwyd yr adroddiad.

5. **Rhaglen Waith i'r Dyfodol ar gyfer y Pwyllgor Craffu Perfformiad a Throsolwg**

Atgoffwyd Aelodau fod gwahoddiad iddynt fynychu cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Pobl ar 23 Gorffennaf lle byddir yn craffu ar adroddiad Arolygiaeth Gofal Cymru a'r polisi Cludiant Rhwng y Cartref a'r Ysgol.

6. **Cynllunydd y Cabinet a'r Cyngor**

7. **Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 18fed Mehefin 2024**

Cadarnhawyd y cofnodion.

8. **Cyfarfod Nesaf: 23ain Medi 2024 am 10.00am**

23 Medi 2024 am 10.00am.

The meeting ended at **12.26 pm**